

הרב ג'ונתן סאקס: כיצד שינה הרבי את חיי

Category: בראשית, חיי שרה

כאשר סטודנט צעיר מקיימברידג' ביקר את הרבי בשנות השבעים בשביל לשאול שאלות פילוסופיות, הוא לא ציפה להיות מאותגר בחזרה [?] המפגש שהשפיע עמוקות על העתיד של הרב ג'ונתן סאקס.

שנה את הסיטואציה

בשבוע שעבר הצטערנו לשמוע על פטירתו של הרב ג'ונתן סאקס, הרב הראשי לשעבר של מדינת אנגליה והוגה הדעות היהודי המפורסם. הוא היה ידוע גם בקשריו [?] והערצתו העמוקה לרבי [?]

כשהיה אורח הכבוד בכנס השלוחים הבינלאומי בשנת 2011, הוא סיפר כיצד הוא התקרב אל הרבי.

בשנת 1968 הוא היה סטודנט באוניברסיטת קיימברידג', ובאותה עת הוא החליט לבקר בארצות הברית ולהפגש עם גדולי הרבנים באמריקה. כל רב שהוא נפגש עמו אמר לו כי הוא מוכרח להפגש עם הרבי מליובאוויטש .

הוא הגיע אפוא לבית מדרשו של הרבי (770), ואמר לחסיד הראשון שפגש כי הוא מעוניין לפגוש את הרבי פנים בפנים. הלה פרץ בצחוק והשיב לו: אלפי אנשים ממתנינים לפגוש את הרבי, שכח מזה!

ומכל מקום, הוא השאיר לאותו חסיד את מספר הטלפון של דודתו בקליפורניה ואמר לו: "אם בכל זאת תוכל לסדר לי פגישה אישית עם הרבי תתקשר אלי". כמה שבועות אחר-כך, במוצאי שבת, צלצל הטלפון בביתה של הדודה בקליפורניה והודיעו לו שהרבי מוכן לפגוש אותו ביום חמישי בערב. הוא עלה על ה Grayhound bus ונסע במשך 72 שעות לניו-יורק .

הסטודנט הצעיר הגיע ל-770, נכנס בתורו אל חדרו האישי של הרבי והפנה אל הרבי את צרור השאלות הפילוסופיות שהטרידו אותו באותה עת. ואז במהלך השיחה, ביצע הרבי לפתע חילופי תפקידים והחל להפנות שאלות שונות לעבר הסטודנט: כמה סטודנטים יהודים ישנם בקיימברידג'? כמה מהם מעורבים בחיים היהודיים? מה הוא עושה באופן אישי כדי לשתף סטודנטים נוספים בחיי יהדות?

לשאלות הללו הסטודנט הצעיר מאנגליה לא היה מוכן. הוא בא במטרה לראיין את הרבי ולהמטיר עליו את שאלותיו, ולפתע הרבי איתגר אותו. למשמע שאלותיו של הרבי, הוא החל

לתרץ ולמלמל "במצב שבו אני מוצא את עצמי", אך הרבי קטע את המשפט בעיצומו ואמר לו משפט ששינה את כל חייו של הסטודנט העומד לפניו: "אף אחד לא מוצא את עצמו במצב מסוים, הכנסת את עצמך למצב מסוים ואתה יכול להכניס את עצמך למצב אחר!"

הרבי לימד אותו שאין לקבל את המצב כמו שהוא, אלא צריך לשנות אותו. הרב סאקס הוסיף ואמר שבעקבות הדברים הוא הגיע לתובנה עמוקה: כל רב אחר ביקש להפוך אותו לתלמידו, אבל הרבי איתגר אותו וביקש להפוך אותו למנהיג בפני עצמו!

כל השלושה ועוד יותר?

אחרי המפגש עם הרבי, הוא חזר לאנגליה, סיים את לימודיו באוניברסיטה, נסע ללמוד בכפר-חב"ד, חזר לאנגליה, התחתן, לימד פילוסופיה, קיבל סמיכה לרבנות, ועוד ועוד. עשור שנים לאחר מכן [2] בשנת 1978 [2] הוא חזר לארצות הברית לפגוש את הרבי ולשאול אותו על המשך דרכו בחיים.

באותה שעה עמדו בפניו שלושה אפשרויות: (1) להיות אקדמאי כפרופסור בקיימברידג' (או כיו"ב); (2) ללמוד כלכלה ולהפוך לאקדמיסט; (3) ללמוד משפטים ולהיות עורך-דין.

הוא כתב את הכל על פתק, הרבי קרא את שלושת האפשרויות ושלל את כולן. הרבי אמר לו שליהדות אנגליה יש מחסור ברבנים ולפיכך עליו להכשיר רבנים צעירים. כדי לעשות זאת [2] אמר לו הרבי [2] עליך לכהן בעצמך כרב בית-כנסת וכך התלמידים יוכלו להאזין לדרשותיך וללמוד מהן.

הרב סאקס שמע לעצתו והוראתו של הרבי, זנח את כל תוכניותיו האחרות והפך לרב. שלוש עשרה שנה אחרי שהוא התמנה לרב בית כנסת, הוא נבחר לכהן כרבה הראשי של אנגליה.

הוא הוסיף וסיפר, שבסופו של דבר כל חלומותיו התגשמו במילואן: הוא גם משמש כפרופסור באוניברסיטה, הוא גם הרצה נאומים כלכליים חשובים ביותר וגם הרצה על המשפט היהודי בפני 600 עורכי-דין. הוא הסיק ואמר שכאשר מעמידים את היהדות בראש סדר העדיפויות [2] לא מפסידים מאומה!

המחלוקת בין רב ושמואל

הרב סאקס סיים את נאומו עם רעיון מעניין על חג החנוכה הממשמש ובא:

בכל חנוכייה יש שמונה נרות ויש את השמש. אחת מהמטרות של השמש הוא שבאמצעותו מדליקים את שאר הנרות. ישנו דיון בתלמוד האם צריכים בכלל את השמש או שאפשר להדליק נר אחד מנר שני. הגמרא במסכת שבת (כב, א) מביאה מחלוקת בין שני אמוראי בבל, רב

ושמואל. "רב אמר אין מדליקין נר מנר ושמואל אמר מדליקין". רב אומר שאסור מפני "דקא מכחיש מצוה", שכן ע"י שמדליקים מנר אחר זה נראה כאילו נוטלים מעט מהאש ומהשמן של הנר הזה. כלומר, שהנר שממנו מדליקים נפסד קצת מההדלקה. אולם שמואל לא דואג לבעיה של "מכחיש מצוה", הוא לא סבור שהנר הראשון מפסיד משהו בכך שמדליקים ממנו נר אחר, ולכן הוא סובר שמדליקים נר מנר.

על מה בעצם נטוש הויכוח הפנימי שלהם ?

כל יהודי הוא נר שמאיר את העולם. ישנם יהודים שסוברים שאם הוא יצא להדליק נר אחר, כלומר, אם הוא יעזוב את סביבתו הדתית וילך למקום רחוק כדי להדליק את השלהבת של יהודים אחרים ² הרי שהוא יפסיד משהו מהאש שלו, האור האישי שלו יתעמעם והרוחניות שלו תיפגע. הילדים שלו לא יגדלו בסביבה דתית ויחסר להם משהו. ולכן הם סוברים כרב שאסור להדליק נר מנר, אלא כל אחד צריך לדאוג לנר שלו ושל בני משפחתו בלבד.

אולם הרבי סבר להיפך: חובה עלינו לצאת ולהדליק נרות אחרים, ובזכות זה, לא רק שהנר שלנו לא יוכחש ולא יופסד והרוחניות שלנו לא תיפגע, אלא אדרבה "נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה". בזכות זה שמדליקים את נשמתו של יהודי שני ² האש הפרטית שלך תהפוך ללהבה שמאירה למרחקים.

הפרט המעניין הוא שבתלמוד ישנו כלל, שבכל המחלוקות של רב ושמואל נפסקת ההלכה בקביעות כדעתו של רב. ואילו כאן נפסקה הלכה כשמואל הסבור שמדליקין נר מנר (אעפ"י שבפועל משתמשים בשמש).

המסר הרוחני שעולה מכאן הוא, שכל יהודי מחוייב להדליק יהודי אחר, ולא רק שהוא לא יפסיד מכך אלא אדרבה בזכות זה נרו יאיר לעולם.